

Esben Haugland

Fra: Esben Haugland
Sendt: 28. oktober 2011 14:05
Til: 'iga@ankl.dk'
Emne: Kriminel lavalder

Kære Ingeborg

I forlængelse af vores telefoniske drøftelse i går sender jeg det foreløbige udkast til det relevante tekststed i lovforslaget:

"3.3. Den foreslåede ændring vil medføre, at gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, og hvis straffesag endnu ikke er endeligt pådømt den 1. marts 2012, ikke kan straffes, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Det følger endvidere af straffelovens § 3, stk. 2, at allerede idømte, men endnu ikke fuldbyrdede straffe vedrørende gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, ikke skal fuldbyrdes.

Straffelovens § 3 indebærer bl.a., at endnu ikke betalte *bøder* for forhold begået af en 14-årig bortfalder den 1. marts 2012, ligesom personer, som den 1. marts 2012 afsone en *frihedsstraf* for et sådant forhold, skal løslades. Tilsvarende vil en idømt *ungdomssanktion* for forhold begået af en 14-årig skulle afbrydes.

Desuden vil *betingede domme* vedrørende forhold begået af en 14-årig ikke skulle fuldbyrdes, selv om gerningsmanden senere måtte begå ny kriminalitet i prøvetiden.

Endvidere forudsættes det, at *vilkår* fastsat i forbindelse med eksempelvis betingede domme eller tiltalefrafald i forhold til personer, som på gerningstidspunktet var under 15 år, bortfalder. Det gælder dog ikke, hvis den pågældende afgørelse også omfatter forhold begået efter det fyldte 15. år.

I forhold til unge, der således ikke længere vil skulle afsone en idømt frihedsstraf eller vil skulle overholde fastsatte vilkår om f.eks. behandling eller foranstaltninger efter serviceloven mv., vil anklagemyndigheden sikre, at de sociale myndigheder i hvert enkelt tilfælde er opmærksomme på den pågældende unge, så de sociale myndigheder i tide vil kunne iværksætte de nødvendige socialretlige foranstaltninger (anbringelse mv.).

Den foreslåede ændring vil i overensstemmelse med straffelovens § 3 ikke få betydning for straffesager mod gerningsmænd, der var 14 år på gerningstidspunktet, når straffen er endeligt fuldbyrdet før den 1. marts 2012."

Med venlig hilsen

Esben Haugland
Fuldmægtig

JUSTITSMINISTERIET
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8777
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Esben Haugland
Sendt: 1. november 2011 13:56
Til: 'iga@ankl.dk'
Emne: Den kriminelle lavalder
Vedhæftede filer: Udkast til lovforslag om den kriminelle lavalder.docx

Kære Ingeborg

Hermed sendes udkast til lovforslag om den kriminelle lavalder.

Udkastet er endnu ikke offentliggjort, men forventes sendt i offentlig (og intern) høring med en høringsfrist på 4 uger på fredag den 4. november.

Jeg hører meget gerne, om udkastet giver jer anledning til bemærkninger og meget gerne senest **fredag den 18. november**, så vi har tid til at overveje de problemstillinger, som måtte rejses i den forbindelse.

Som det fremgår, er passussen om "kombinationssituationen" (hvor en person har begået et forhold som 14-årig og et som 15-årig og for begge har modtaget én dom (f.eks. med vilkår, som tidsmæssigt "rækker videre" end 1. marts 2012) alligevel ikke omtalt i bemærkningerne. Det skyldes et ønske om, at høringsperioden bl.a. bruges til at overveje dette spørgsmål nærmere. Hvis I måtte have yderligere synspunkter vedrørende dette, vil vi selvfølgelig meget gerne høre dem.

Med venlig hilsen

Esben Haugland
Fuldmægtig

Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8777
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dato: 31. oktober 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Esben Haugland
Sagsnr.: 2011-731-0012
Dok.: 239727

UDKAST
Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, færdselsloven og lov om ændring af færdselsloven
(Kriminel lavalder)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1235 af 26. oktober 2010, som ændret ved § 11 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 1 i lov nr. 1549 af 21. december 2010, § 1 i lov nr. 1552 af 21. december 2010, lov nr. 611 af 14. juni 2011 og lov nr. 760 af 29. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. I § 15 og i § 81, nr. 10, ændres ”under 14 år” til: ”under 15 år”.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1237 af 26. oktober 2010, som ændret senest ved § 81 i lov nr. 594 af 14. juni 2011 og § 1 i lov nr. 614 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 752, stk. 2, ændres ”under 14 år” til: ”under 15 år”.

2. Overskriften til kapitel 75 b affattes således:

”Indgreb over for personer under 15 år”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

3. I § 821 a, stk. 1, to steder i § 821 b, stk. 1, i § 821 b, stk. 2, § 821 c, § 821 d, stk. 1, § 821 e, stk. 1, § 821 f, stk. 1 og 2, og i § 821 g ændres ”under 14 år” til: ”under 15 år”.

§ 3

I lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004, som ændret ved § 12 i lov nr. 516 af 7. juni 2006, § 3 i lov nr. 711 af 25. juni 2010 og § 2 i lov nr. 412 af 9. maj 2011, foretages følgende ændring:

1. I § 6, nr. 2, ændres ”under 15 år” til: ”under 14 år”.

§ 4

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1320 af 28. november 2010, som ændret bl.a. ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 og senest ved lov nr. 479 af 23. maj 2011, foretages følgende ændring:

1. I § 118, stk. 4 og 5, ændres ”jf. stk. 3” til: ”jf. stk. 2”.

§ 5

I lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 2, ophæves.

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 2012, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 5 træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 3. Hvor det ved straffens fastsættelse skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, kommer afgørelser, der er truffet i forhold til personer for handlinger foretaget inden de pågældende var fyldt 15 år, ikke i betragtning.

§ 7

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 3 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

- 1. Indledning**
- 2. Gældende ret**
- 3. Lovforslagets udformning**
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 7. Miljømæssige konsekvenser**
- 8. Forholdet til EU-retten**
- 9. Hørte myndigheder og organisationer mv.**
- 10. Sammenfattende skema**

1. Indledning

1.1. Som anført i regeringsgrundlaget fra oktober 2011, "Et Danmark, der står sammen", ønsker regeringen at hæve den kriminelle lavalder fra 14 til 15 år.

Regeringen er af den opfattelse, at bestemmelser om en kriminel lavalder bør bygge på det grundlæggende synspunkt, at der kun bør kunne pålægges børn og unge strafansvar fra den alder, hvor de i almindelighed kan antages at have opnået den fornødne modenhed til, at det er forsvarligt at anvende strafferetlige sanktioner.

Den nedsættelse af den kriminelle lavalder, som blev gennemført den 1. juli 2010 under den daværende regering, skete uden tilstrækkelige holdpunkter for at antage, at kriminalitet blandt de helt unge kan forebygges og bekæmpes effektivt ved at behandle børn som kriminelle voksne.

Regeringen finder på den baggrund, at den kriminelle lavalder bør føres tilbage til 15 år, hvor den kriminelle lavalder har ligget i mange år.

Med lovforslaget gøres således op med den nedsættelse af den kriminelle lavalder, som blev gennemført med lov nr. 711 af 25. juni 2010 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

1.2. Regeringen vil samtidig sikre en forstærket indsats mod ungdomskriminalitet. Som anført i regeringsgrundlaget ønsker regeringen således at gribe tidligt ind over for børn under 18 år, som endnu ikke har lavet så alvorlig kriminalitet, at serviceloven eller det almindelige retssystem behø-

ver at blive brugt – men dog så alvorligt, at der er et åbenlyst behov for sociale programmer og sanktioner med henblik på adfærdsændringer.

I den forbindelse vil regeringen i den kommende tid overveje og tage stilling til, hvilke nærmere initiativer der er behov for i forhold til en mere effektiv forebyggelse og bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2. Gældende ret

2.1. Handlinger foretagne af børn under 14 år straffes ikke, jf. straffelovens § 15 om den kriminelle lavalder.

Politiet har mulighed for at efterforske sagen, når et barn under 14 år mistænkes for at have begået en strafbar handling, bl.a. for at klarlægge omfanget af kriminaliteten, for at konstatere, om andre personer kan mistænkes, og for at få eventuelle koster tilbagegivet. I den forbindelse kan politiet anvende visse straffeprocessuelle indgreb over for de pågældende, jf. retsplejelovens §§ 821 a-821 g.

2.2. For unge lovovertrædere i alderen 14-17 år gælder som udgangspunkt de samme strafferetlige og straffeprocessuelle regler som for lovovertrædere på 18 år eller derover, herunder straffelovens kapitel 10 om straffens fastsættelse.

Det skal således eksempelvis også for så vidt angår unge lovovertrædere ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, jf. straffelovens § 81, nr. 1.

Det fremgår dog af straffelovens § 82, nr. 1, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at gerningsmanden ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført. Det fremgår desuden af straffelovens § 33, stk. 3, at en gerningsmand, der ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført, ikke kan idømmes fængsel på livstid. Endvidere fremgår det af straffelovens § 74 a, at hvis en person, der på gerningstiden ikke var fyldt 18 år, har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan retten bestemme, at den pågældende skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed (en såkaldt ungdomssanktion), hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

2.3. Lovgivningen indeholder herudover en række regler om myndighedernes reaktionsmuligheder over for børn og unge, der har begået kriminalitet. Det drejer sig bl.a. om følgende:

- Politiet har pligt til at underrette de sociale myndigheder i barnets eller den unges opholdskommune, når et barn eller en ung under 18 år har begået kriminalitet og skal afhøres af politiet. Kommunen bør så vidt muligt sende en repræsentant til afhøringen i alle tilfælde, og skal sende en repræsentant i visse nærmere angivne tilfælde, herunder når barnet er under 15 år, medmindre der er tale om rene bagatelsager, eller forældrene efter det oplyste selv vil være til stede.
- Kommunen skal snarest vurdere, om der er behov for at iværksætte sociale hjælpeforanstaltninger for barnet eller den unge og familien, når kommunen bliver underrettet om, at en person under 18 år ønskes afhørt af politiet. Denne vurdering skal ses i sammenhæng med § 50 i serviceloven, der forpligter kommunalbestyrelsen til at iværksætte en undersøgelse af barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i givet fald hvilke.
- Når et barn eller en ung under 18 år har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at udarbejde en foreløbig handleplan senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet, jf. § 57 c, stk. 2, i serviceloven. Formålet med handleplanen er at modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til barnet eller den unge. En endelig handleplan efter § 57 c, stk. 1, i serviceloven skal udarbejdes i samarbejde med barnet eller den unge og dennes familie. Hvis en efterfølgende undersøgelse viser, at barnet eller den unge har behov for yderligere støtte, skal handleplanen justeres i overensstemmelse hermed.
- Kommunalbestyrelsen skal iværksætte de støtteforanstaltninger, der må forventes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov for støtte. Efter gældende ret er det muligt at tilbyde utilpassede børn og unge en række forebyggende foranstaltninger, jf. § 52 i serviceloven, herunder behandling af barnets eller den unges problemer, udpegning af en kontaktperson og formidling af praktiktilbud. Iværksættelse af forebyggende foranstaltninger forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Der er dog mulighed for at træffe afgørelse om henholdsvis ophold i dagtilbud, fritidshjem mv. og kontaktperson uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, hvis det skønnes, at formålet vil kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. § 56 i serviceloven.
- Der er ligeledes mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. lovens § 52, stk. 3, nr. 7. En sådan afgørelse forudsætter som udgangspunkt samtykke fra forældremyndighedsindehaveren

(og særskilt samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år). Dog kan kommunens børn og unge-udvalg træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, herunder som følge af barnets eller den unges kriminelle adfærd, jf. § 58, stk. 1, nr. 3, i serviceloven.

- Ved lov nr. 317 af 28. april 2009 om ændring af lov om social service, er der indført regler om et såkaldt ungepålæg, hvorefter kommunalbestyrelsen skal meddele et barn eller en ung i alderen 12-17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for barnets eller den unges udvikling, og hvor det vurderes, at det ikke umiddelbart er muligt at imødegå denne risiko gennem frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren. Afgørelsen om ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.
- Ved lov nr. 627 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service (skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge) indførtes mulighed for, at kommunerne kan træffe afgørelse om at anvende elektronisk overvågning (fodlænke) som led i et ungepålæg om, at den unge skal være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Den kriminelle lavalder blev den 1. juli 2010 nedsat fra 15 til 14 år, jf. lov nr. 711 af 25. juni 2010 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

Forud for lovændringen havde Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet ("Ungdomskommissionen") i betænkning nr. 1508/2009 som led i overvejelserne om den fremtidige indsats mod ungdomskriminalitet bl.a. vurderet, om den kriminelle lavalder burde nedsættes. Et flertal i Ungdomskommissionen udtalte sig imod en nedsættelse. Flertallet fandt, at indsatsen i forhold til børn under den kriminelle lavalder i stedet burde gøres mere effektiv gennem en styrkelse af de ikke-strafferetlige reaktionsmuligheder særlig på grund af det forhold, at en sænkelse af den kriminelle lavalder kan forventes at have en negativ kriminalpræventiv effekt i forhold til målgruppen.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 162-165 og side 686-688.

3.2. Regeringen er af den opfattelse, at bestemmelser om en kriminel lavalder bør bygge på det grundlæggende synspunkt, at der kun bør kunne pålægges børn og unge strafansvar fra den alder, hvor de i almindelighed kan antages at have opnået den fornødne modenhed til, at det er forsvarligt at anvende strafferetlige sanktioner.

Den nedsættelse af den kriminelle lavalder, som blev gennemført den 1. juli 2010, skete uden tilstrækkelig saglig fundering. Regeringen finder ingen holdepunkter for at antage, at kriminalitet blandt de helt unge kan forebygges og bekæmpes effektivt ved at behandle børn som kriminelle voksne. Regeringen finder således i lighed med flertallet i Ungdomskommissionen, at indsatsen over for de helt unge lovovertrædere ikke bør "retliggøres" ved at lade domstolene frem for de sociale myndigheder tage hånd om et barns eventuelle problemer.

På den ovenfor anførte baggrund foreslås det at hæve den kriminelle lavalder fra 14 til 15 år. Det foreslås, at ændringen træder i kraft den 1. marts 2012.

3.3. Den foreslåede ændring vil medføre, at gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, og hvis straffesag endnu ikke er endeligt pådømt den 1. marts 2012, ikke kan straffes, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Det følger endvidere af straffelovens § 3, stk. 2, at allerede idømte, men endnu ikke fuldbyrdede straffe vedrørende gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, ikke skal fuldbyrdes.

Straffelovens § 3 indebærer bl.a., at endnu ikke betalte *bøder* for forhold begået af en 14-årig bortfalder den 1. marts 2012, ligesom personer, som den 1. marts 2012 afsone en *frihedsstraf* for et sådant forhold, skal løslades.

Tilsvarende vil en idømt *ungdomssanktion* for forhold begået af en 14-årig skulle afbrydes.

Desuden vil *betingede domme* vedrørende forhold begået af en 14-årig ikke skulle fuldbyrdes, selv om gerningsmanden senere måtte begå ny kriminalitet i prøvetiden.

Endvidere forudsættes det, at *vilkår* fastsat i forbindelse med eksempelvis betingede domme eller tiltalefrafald i forhold til personer, som på gerningstidspunktet var under 15 år, bortfalder.

Anklagemyndigheden vil underrette de sociale myndigheder om unge, der således ikke længere vil skulle afsone en idømt frihedsstraf eller vil skulle

overholde fastsatte vilkår om f.eks. behandling eller foranstaltninger efter serviceloven mv., så de sociale myndigheder i tide vil kunne iværksætte de nødvendige socialretlige foranstaltninger (anbringelse mv.).

Den foreslåede ændring vil i overensstemmelse med straffelovens § 3 ikke få betydning for straffesager mod gerningsmænd, der var 14 år på gerningstidspunktet, når straffen er endeligt fuldbyrdet før den 1. marts 2012.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3.4. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, jf. straffelovens § 81, nr. 1. Det afhænger af en konkret vurdering af den tidligere og den foreliggende kriminalitet, om en tidligere straf skal tillægges betydning.

Efter straffelovens § 84, stk. 3, ophører gentagelsesvirkningen, når der, førend den nye strafbare handling er begået, er forløbet 10 år, efter at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet.

Efter regeringens opfattelse burde den kriminelle lavalder ikke have været nedsat fra 15 til 14 år. Regeringen finder derfor, at der ved den fremtidige strafudmåling skal ses bort fra eventuelle forstraffe, som gerningsmanden er idømt i tiden fra den 1. juli 2010 til dette lovforslags ikrafttræden for handlinger foretaget inden den pågældende var fyldt 15 år.

Det foreslås således, at hvor det ved straffens fastsættelse skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, kommer afgørelser, der er truffet i forhold til personer for handlinger foretaget inden de pågældende var fyldt 15 år, ikke i betragtning.

Forslaget angår alene spørgsmålet om idømmelse af straf i gentagelsestilfælde. Der vil ved vurderingen af, om der skal pålægges andre retsfølger end straf, f.eks. konfiskation, som hidtil (også forud for den 1. juli 2010) kunne lægges vægt på gerningsmandens tidligere adfærd, selv om gerningsmanden på det tidspunkt var under 15 år.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og § 6, stk. 3, samt bemærkningerne hertil.

3.5. Hvis lovforslaget vedtages, vil Justitsministeriet administrativt ændre reglerne om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister, således at oplysninger vedrørende kriminalitet begået af personer,

som på gernings Tidspunktet ikke er fyldt 15 år, som udgangspunkt ikke længere vil blive registreret i Kriminalregisteret.

De afgørelser, der allerede i dag fremgår af Kriminalregisteret vedrørende kriminalitet begået af personer, som på gernings Tidspunktet ikke var fyldt 15 år, vil ikke længere blive medtaget på de forskellige typer af straffeattester mv. Afgørelserne vil af efterforskningsmæssige årsager fortsat fremgå af Kriminalregisteret.

Der foreslås endvidere en række konsekvensændringer i lovgivningen, der henviser til den nuværende kriminelle lavalder på 14 år, herunder straffelovens § 81, nr. 10, om medvirken til kriminalitet udført af en person under 14 år, retsplejelovens § 752, stk. 2, om underretning af kommunalbestyrelsen om politiets afhøringer af personer under 14 år og kommunalbestyrelsens adgang til at overvære sådanne afhøringer, bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 75 b om indgreb over for personer under 14 år og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 6, nr. 2, om ydelse af erstatning selv om skadevolderen er under 14 år.

Der henvises til lovforslagets §§ 1-3 samt bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

En tilbageførelse af den kriminelle lavalder vil medføre færre sager i retsvæsenet og dermed føre til mindreudgifter for staten. Der vil i den forbindelse skulle ske reduktion af den del af bevillingsløftet, som politiet, anklagemyndigheden og domstolene fik på finansloven for 2010 vedrørende håndtering af et øget antal sager svarende til 15,5 mio. kr. i 2012-niveau. Der vil blive taget højde herfor i forbindelse med finansloven for 2012. Der vil endvidere skulle foretages en reduktion af kommunernes bevilling (29,7 mio. kr. i 2012-niveau) til drift af et øget antal sikrede pladser.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Kriminalforsorgsforeningen, Dansk Fængselsforbund, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Det Kriminalpræventive Råd, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Børne- og Kulturchefforeningen, Foreningen af Socialchefer, Dansk Socialrådgiverforening, Landsforeningen af Socialpædagoger, Socialpædagogernes Landsforbund, Landsforeningen af Opholdssteder, Dansk Psykologforening, BUPL, Danmarks Lærerforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), SSP-samrådet, Amnesty International, Red Barnet, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Rådet for Etniske Minoriteter og Danske Advokater.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	[...]	[...]
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (straffelovens § 15 og § 81, nr. 10)

Det foreslås at forhøje den kriminelle lavalder fra 14 til 15 år.

Det foreslås desuden at konsekvensændre straffelovens § 81, nr. 10, om medvirken til kriminalitet udført af en person under 14 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1-3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til lovforslagets § 6 samt bemærkningerne hertil.

Til § 2

Til nr. 1 (retsplejelovens § 752, stk. 2)

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 752, stk. 2, er en følge af forslaget om at forhøje den kriminelle lavalder, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3 (retsplejelovens kapitel 75 b)

Retsplejelovens kapitel 75 b regulerer indgreb mv. over for personer under den kriminelle lavalder, der af politiet mistænkes for kriminalitet. De pågældende kan som følge af, at de er under den kriminelle lavalder, ikke sigtes for kriminelle handlinger og er derfor ikke omfattet af retsplejelovens almindelige regler om indgreb over for sigtede og mistænkte. Retsplejelovens kapitel 75 b indeholder regler om tilbageholdelse og andre indgreb (§§ 821 a-821 c), underretning af kommunalbestyrelsen og forældremyndighedsindehaveren (§ 821 d) og advokatbeskikkelse (§§ 821 e-821 g).

De foreslåede ændringer indebærer, at de særlige regler i retsplejelovens kapitel 75 b om indgreb mv. over for børn under 14 år ændres, så de fremover kommer til at gælde børn under 15 år. Ændringen er en følge af den foreslåede forhøjelse af den kriminelle lavalder, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1 (offererstatningslovens § 6, nr. 2)

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 6, nr. 2, fastslår, at der kan ydes erstatning efter loven til det skadelidte offer for en forbrydelse, selv om gerningsmanden ikke kan straffes, fordi den pågældende er under den kriminelle lavalder. Den foreslåede ændring er en følge af forslaget om at forhøje den kriminelle lavalder til 15 år, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1 (færdselslovens § 118, stk. 4 og 5)

De foreslåede ændringer er en konsekvens af § 1, nr. 4, i lov nr. 184 af 8. marts 2011, hvorefter færdselslovens § 118, stk. 2, ophæves med virkning fra den 1. januar 2012.

Til § 5

Til nr. 1 (færdselslovens § 80, stk. 4, 1. pkt., § 80 b, stk. 4, 2. pkt., og § 81, stk. 1 og 3)

Som en konsekvens af, at den kriminelle lavalder blev nedsat til 14 år ved lovændringen den 1. juli 2010, blev reglerne i færdselslovens § 80, stk. 4, 1. pkt., § 80 b, stk. 4, 2. pkt., og § 81, stk. 1 og 3, ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.) ændret, således at personer, der er fyldt 14 år, fremover selv alene bærer det strafferetlige ansvar for overholdelsen af færdselslovens regler om sikkerhedsseler, styrthjelme samt antallet af passagerer, der lovligt kan befordres. Denne ændring af færdselsloven træder først i kraft den 1. januar 2012.

Som følge af den foreslåede forhøjelse af den kriminelle lavalder, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (straffelovens § 15), foreslås det, at ændringen af færdselsloven på dette punkt ophæves.

Det strafferetlige ansvar for overholdelse af de nævnte regler i færdselsloven vil således (som hidtil) fremover alene påhvile personer, der er fyldt

15 år, mens det strafferetlige ansvar i forhold til børn under 15 år påhviler føreren af køretøjet.

Til § 6

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. marts 2012, jf. *stk. 1*.

Den foreslåede ændring vil medføre, at gerningsmænd, der på gernings-tidspunktet ikke var fyldt 15 år, og hvis straffesag endnu ikke er endeligt pådømt den 1. marts 2012, ikke kan straffes, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Det følger endvidere af straffelovens § 3, stk. 2, at allerede idømte, men endnu ikke fuldbyrdede straffe vedrørende gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, ikke skal fuldbyrdes.

Straffelovens § 3 indebærer bl.a., at endnu ikke betalte *bøder* for forhold begået af en 14-årig bortfalder den 1. marts 2012, ligesom personer, som den 1. marts 2012 afsoner en *frihedsstraf* for et sådant forhold, skal løslades.

Tilsvarende vil en idømt *ungdomssanktion* for forhold begået af en 14-årig skulle afbrydes.

Desuden vil *betingede domme* vedrørende forhold begået af en 14-årig ikke skulle fuldbyrdes, selv om gerningsmanden senere måtte begå ny kriminalitet i prøvetiden.

Endvidere forudsættes det, at *vilkår* fastsat i forbindelse med eksempelvis betingede domme eller tiltalefrafald i forhold til personer, som på gerningstidspunktet var under 15 år, bortfalder.

Anklagemyndigheden vil underrette de sociale myndigheder om unge, der således ikke længere vil skulle afsone en idømt frihedsstraf eller vil skulle overholde fastsatte vilkår om f.eks. behandling eller foranstaltninger efter serviceloven mv., så de sociale myndigheder i tide vil kunne iværksætte de nødvendige socialretlige foranstaltninger (anbringelse mv.).

Den foreslåede ændring vil i overensstemmelse med straffelovens § 3 ikke få betydning for straffesager mod gerningsmænd, der var 14 år på gerningstidspunktet, når straffen er endeligt fuldbyrdet før den 1. marts 2012.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 2*, at ophævelsen af ændringerne i færdselslovens bestemmelser om selepligt mv., som træder i kraft den 1. januar 2012, træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 5 samt bemærkningerne hertil.

Stk. 3 indeholder regler om, hvorledes der skal forholdes med hensyn til gentagelsesvirkning af afgørelser vedrørende kriminalitet begået af personer, som på gerningstidspunktet var 14 år.

Det foreslås, at hvor det ved straffens fastsættelse skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, kommer afgørelser, der er truffet i forhold til personer for handlinger foretaget inden de pågældende var fyldt 15 år, ikke i betragtning.

Den foreslåede bestemmelse angår alene spørgsmålet om idømmelse af straf i gentagelsestilfælde. Der vil ved vurderingen af, om der skal pålægges andre retsfølger end straf, f.eks. konfiskation, som hidtil (også forud for den 1. juli 2010) kunne lægges vægt på gerningsmandens tidligere adfærd, selv om gerningsmanden på det tidspunkt var under 15 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Den foreslåede ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1235 af 26. oktober 2010, som ændret ved § 11 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 1 i lov nr. 1549 af 21. december 2010, § 1 i lov nr. 1552 af 21. december 2010, lov nr. 611 af 14. juni 2011 og lov nr. 760 af 29. juni 2011, foretages følgende ændring:

§ 15. Handlinger foretagne af børn under 14 år straffes ikke. **1.** I § 15 og i § 81, nr. 10, ændres ”under 14 år” til: ”under 15 år”.

§ 81. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed,

1)-9) (Udelades)

10) at gerningsmanden har medvirket til kriminalitet udført af et barn under 14 år,

11)-13) (Udelades)

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1237 af 26. oktober 2010, som ændret senest ved § 81 i lov nr. 594 af 14. juni 2011 og § 1 i lov nr. 614 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

§ 752. Inden politiet afhører en sigtet, skal han udtrykkeligt gøres bekendt med sigtelsen og med, at han ikke er forpligtet til at udtale sig. Det skal af rapporten fremgå, at disse regler er iagttaget.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om, i hvilke tilfælde kommunalbestyrelsen skal underrettes om og have adgang til at overvære afhøringen af sigtede under 18 år. For mistænkte personer under 15 år gælder bestemmelsen i § 821 d.

Stk. 3-5. (Udelades)

2. Overskriften på kapitel 75 b affattes således:

Kapitel 75 b
Indgreb over for personer under 14 år

”Indgreb over for personer under 15 år”

§ 821 a. Politiet kan tilbageholde en mistænkt person under 14 år, hvis betingelserne i § 755, stk. 1, er opfyldt og tilbageholdelsens øjemed ikke kan opnås ved anvendelse af mindre indgribende foranstaltninger. § 755, stk. 2-5, samt § 758, stk. 1, og § 759 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2-4. (Udelades)

§ 821 b. Indgreb, som efter denne lovs kapitel 71 om indgreb i meddelelseshemmeligheden, observation og dataaflæsning, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition og kapitel 75 a om andre efterforskningskridt kan foretages mod personer, der er sigtede eller mistænkte, finder tilsvarende anvendelse

3. I § 821 a, stk. 1, to steder i § 821 b, stk. 1, i § 821 b, stk. 2, § 821 c, § 821 d, stk. 1, § 821 e, stk. 1, § 821 f, stk. 1 og 2, og i § 821 g ændres ”under 14 år” til: ”under 15 år”.

over for mistænkte personer under 14 år. Dette gælder dog ikke med hensyn til optagelse af fingeraftryk og personfotografi med henblik på senere identifikation, jf. § 792 b, stk. 1. Politiet må endvidere ikke opbevare personfotografi, fingeraftryk eller andet materiale og andre oplysninger, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører mistænkte personer under 14 år, med henblik på senere identifikation.

Stk. 2. Indgreb, som efter denne lovs kapitel 71 om indgreb i meddelelseshemmeligheden, observation og dataaflæsning, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition og kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt kan foretages mod personer, der ikke er sigtede eller mistænkte, finder tilsvarende anvendelse over for personer under 14 år.

Stk. 3. (Udelades)

§ 821 c. Ved vurderingen af, om tilbageholdelse eller andre straffeprocessuelle indgreb over for personer under 14 år ville være et uforholdsmæssigt indgreb, skal der lægges vægt på den særlige belastning, som indgrebet på grund af den pågældendes unge alder må antages at indebære.

§ 821 d. Når en mistænkt person under 14 år tilbageholdes, skal politiet snarest muligt underrette kommunalbestyrelsen med henblik på, at en repræsentant fra kommunalbestyrelsen kommer til stede. Det samme gælder, når afhøring skal ske og mis-

tanken angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf. En repræsentant fra kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt have adgang til at overvære afhøringer, der foretages af politiet.

Stk. 2. (Udelades)

Stk. 3. (Udelades)

§ 821 e. Efter anmodning fra forældremyndighedens indehaver eller fra politiet kan der beskikkes en advokat for en person under 14 år, når den pågældende efter sagens karakter og omfang må antages at have et ganske særligt behov for advokatbi-stand og

1) den pågældende skal afhøres i anledning af mistanke om en lovovertrædelse, der i almindelighed ville medføre fængselsstraf, eller

2) der skal iværksættes et indgreb, som efter lovens almindelige regler forudsætter, at der er rejst sigtelse mod den pågældende.

Stk. 2. (Udelades)

§ 821 f. Er der beskikket advokat for en person under 14 år i medfør af § 821 e, finder reglerne i § 729 a, stk. 2-4, og §§ 729 c og 745 c-748 anvendelse med hensyn til den beskikkede advokat.

Stk. 2. Om beskikkelse af advokat for mistænkte personer under 14 år gælder de samme regler som ved beskikkelse af forsvarer, jf. § 735.

§ 821 g. For mistænkte personer under 14 år uden en beskikket advokat finder reglerne i §§ 729 b og 729

d tilsvarende anvendelse.

§ 3

I lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 688 af 28. juni
2004, som ændret ved § 12 i lov
nr. 516 af 7. juni 2006, § 3 i lov
nr. 711 af 25. juni 2010 og § 2 i
lov nr. 412 af 9. maj 2011, foreta-
ges følgende ændring:

§ 6. Erstatning ydes, selv om skade-
volderen er

- 1) ukendt eller ikke kan findes,
- 2) under 14 år eller
- 3) utilregnelig.

1. I § 6, nr. 2, ændres ”under 14
år” til: ”under 15 år”.

§ 4

I færdselsloven, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1320 af 28. november
2010, som ændret bl.a. ved lov
nr. 184 af 8. marts 2011 og senest
ved lov nr. 479 af 23. maj 2011,
foretages følgende ændring:

§ 118. Med bøde, jf. dog stk. 6,
straffes den, der:

1)-3) (Udelades)

Stk. 2. Ved fastsættelsen af bøder
for overtrædelse af § 4, stk. 1, § 5,
§ 9, stk. 1 og stk. 2, nr. 2-6, § 14,
stk. 1 og 2, § 15, stk. 1-4, § 16, § 17,
stk. 1, §§ 18-29, §§ 31-36, § 37,
stk. 4, § 41, §§ 44-49, § 50, stk. 2 og
3, §§ 51-52, § 54, stk. 3-5, § 62,
stk. 3, § 63, stk. 1-2, § 64, § 65,
stk. 1, § 67, § 70, stk. 1 og 2, §§ 80-
82, § 83 a, § 84, stk. 2, og §§ 87-88
udmåles en skærpet bøde. Der udmå-
les ligeledes en skærpet bøde ved

overtrædelse af § 65, når overtrædel-
sen vedrører et køretøj omfattet af
§ 43, stk. 1 eller 2.

Stk. 3. Ved fastsættelsen af bøder
for overtrædelse af §§ 42 og 43 skal
der tages hensyn til den generelle ri-
sikoforøgelse, som den pågældende
hastighedsovertrædelse medfører.
Ved hastighedsovertrædelser på mo-
torveje med en hastighedsgrænse på
100 km i timen eller derover udmåles
en skærpet bøde. Der udmåles ligele-
des en skærpet bøde ved hastigheds-
overtrædelser begået ved kørsel med

- 1) biler med tilladt totalvægt på ikke
over 3.500 kg med tilkøbet på-
hængsvogn, sættevogn eller registre-
ringspligtigt påhængsredskab, herun-
der campingvogn,
- 2) lastbiler, hvis tilladte totalvægt
overstiger 3.500 kg,
- 3) busser, hvis tilladte totalvægt
overstiger 3.500 kg,
- 4) vogntog bestående af de under
nr. 2 og 3 nævnte køretøjer og regi-
streringspligtige påhængskøretøjer,
- 5) ledbusser eller
- 6) motorcykel med tilkøbet på-
hængsvogn eller registreringspligtigt
påhængsredskab.

Stk. 4. Ved fastsættelsen af bøder **1. I § 118, stk. 4 og 5, ændres ”jf.**
for overtrædelse af §§ 42 og 43, jf. stk. 3” til: ”jf. stk. 2”.
stk. 3, skal det tillige indgå som en
skærpende omstændighed, hvis ha-
stigheden har udgjort 140 km i timen
eller derover.

Stk. 5. Ved fastsættelse af bøder
for overtrædelse af §§ 42 og 43, jf.
stk. 3, udmåles en særlig skærpet bø-
de ved hastighedsovertrædelser på
andre veje end motorveje, hvis ha-

stighedsoverskridelsen er på 30 pct. eller derover.

Stk. 6-10. (Udelades)

§ 5

I lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.) foretages følgende ændring:

§ 1. I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1320 af 28. november 2010, som ændret ved § 2 i lov nr. 1338 af 19. december 2008, § 1 i lov nr. 716 af 25. juni 2010, § 106 i lov nr. 1537 af 21. december 2010 og lov nr. 1551 af 21. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. (Udelades)

2. I § 80, stk. 4, 1. pkt., § 80 b, stk. 4, **1. § 1, nr. 2**, ophæves. 2. pkt., og § 81, stk. 1 og 3, ændres »15« til: »14«.

3-20. (Udelades)

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 2012, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 5 træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 3. Hvor det ved straffens fastsættelse skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, kommer

afgørelser, der er truffet i forhold til personer for handlinger foretaget inden de pågældende var fyldt 15 år, ikke i betragtning.

§ 7

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 3 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger.

Esben Haugland

Fra: Esben Haugland
Sendt: 4. november 2011 11:47
Til: 'Gade, Ingeborg'
Emne: Kære Ingeborg. Vil du ringe? Tak / Esben

Med venlig hilsen

Esben Haugland
Fuldmægtig

Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8777
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Gade, Ingeborg [<mailto:IGA@ankl.dk>]
Sendt: 4. november 2011 11:10
Til: Esben Haugland
Emne: VS: E-mail message from SCANNER - Kontorbetjente

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Scanner_kontorbetjente@ankl.dk
[mailto:Scanner_kontorbetjente@ankl.dk]
Sendt: 4. november 2011 11:05
Til: Gade, Ingeborg
Emne: E-mail message from SCANNER - Kontorbetjente

Retten i Glostrup ~~RETTEN I GLOSTRUP~~**Udskrift af retsbogen**

Den 2. november 2011 kl. 11.45 blev retten sat af dommer Anne Berg Jensen.

Retsmødet var offentligt.

Retten nr. 15-5773/2011
Politiets nr. 0700-77311-00038-11

Anklagemyndigheden
mod

~~REDACTED~~
cpr-nummer 111296-~~REDACTED~~

Politifuldmægtig Henrik Gram var mødt for anklagemyndigheden.

Der blev fremlagt anklageskrift af 11. juli 2011 med bilag.

~~REDACTED~~ var mødt.

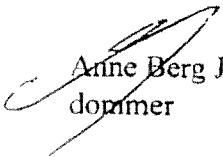
Tiltalte blev oplyst, at sagen ikke vil blive afgjort nu, idet sagen afventer et lovforslag, som regeringen har varslet vil blive fremsat, hvori aldersgrænsen i straffelovens § 15 forventes hævet til 15 år. I den forbindelse forventes det, at der indføres en overgangsbestemmelse, der angiver hvordan sager, der endnu ikke er afgjort, skal behandles. Tiltalte kan derfor blive indkaldt påny. Endvidere indgår et erstatningskrav i sagen, og det kan ligeledes fortsat gøres gældende mod tiltalte under en civil sag.

Anklageren tilbagekaldte sagen.

Sagen sluttet.

Anne Berg Jensen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Glostrup, den 2. november 2011

Anne Berg Jensen
dommer

~~REDACTED SIGNATURE~~
Hj.
~~REDACTED SIGNATURE~~

Esben Haugland

Fra: Esben Haugland
Sendt: 9. november 2011 16:41
Til: 'IGA@ankl.dk'
Emne: Sag om 14-årig

Kære Ingeborg

Den unge fuldmægtig Stephans sag mod [REDACTED] blev udsat pga. sygdom.

Til gengæld har jeg nu uformelt hørt fra Retten i Glostrup, at spørgsmålet om udsættelse af de berørte sager ikke har været drøftet på dommermødet eller i andre sammenhænge. Dog tilkendegav den pågældende dommer, at de fleste dommere jo nok ville have svært ved at behandle sager, som ikke ville kunne føre til dom, navnlig i tilfælde af varetægtsfængslingsanmodninger.

Med venlig hilsen

Esben Haugland
Fuldmægtig

JUSTITSMINISTERIET
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8777
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Esben Haugland
Sendt: 14. november 2011 13:11
Til: 'IGA@ankl.dk'; 'ebi001@politi.dk'; Vibeke Greve (101vig); 'Dan Holmgreen'
Emne: Lovforslag om den kriminelle lavalder
Vedhæftede filer: Statistik om 14-årige.doc

Kære Ingeborg, Elsebeth, Vibeke og Dan

I forlængelse af den interne høring om lovforslaget vedrørende den kriminelle lavalder, som blev iværksat den 1. november, sender jeg hermed de statistiske oplysninger, vi har om de dømte 14-årige (tallene dækker fra 1. juli 2010 til 1. juli 2011).

Jeg har med visse af jer drøftet spørgsmålet om "kombinationssituationerne" (hvor en ung ved én afgørelse er straffet for både et (eller flere) forhold begået som 14-årig og et (eller flere) forhold begået som 15-årig). Som det fremgår af notatets fodnote 2, er der kun tre tilfælde i perioden, hvor den dømte var 15 år på gerningstidspunktet for hovedsigtelsen, men 14 år på gerningstidspunktet for en eller flere af bisigtelserne. Om den omvendte situation har Forskningskontoret oplyst, at der er syv tilfælde i perioden, jf. nedenfor.

Med venlig hilsen

Esben Haugland
 Fuldmægtig

Strafferetskontoret
 Slotsholmsgade 10
 1216 København K
 Tlf. direkte: 7226 8777
 Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Tanja Tambour Jørgensen
Sendt: 9. november 2011 13:18
Til: Britta Kyvsgaard
Emne: De 14-årige

Det er i alt syv sager i de to halvår, hvor gerningspersonen var 14 år på gerningstidspunktet for hovedsigtelsen og 15 år på gerningstidspunktet for én eller flere af bisigtelserne. (I data er der desuden fem af den slags sager, som er afgjort i andet halvår af 2011).

aldergern2 * halvaar Crosstabulation

Count

	halvaar		Total
	andet halvår 2010	første halvår 2011	
aldergern2 15,00	1	6	7
Total	1	6	7

Med venlig hilsen

Tanja Tambour Jørgensen

Fuldmægtig

Forskningskontoret

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf. direkte: 7226 8442

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Omfang og art af kriminalitet begået af 14-årige

Dette notat angår registreret kriminalitet begået af unge, som var 14 år på gerningstidspunktet, også selv om vedkommende måtte være fyldt 15 år på afgørelsestidspunktet. Analyserne omhandler såvel fældende afgørelser som sigtelser, og der indgår både overtrædelser af straffeloven og særlove-
ne. Analyserne er baseret på tal fra Kriminalregisteret. Samme person kan optræde i statistikken flere gange.

Det bemærkes, at færdselsbøder under 2.000 kr. som hovedregel ikke registreres i Kriminalregiste-
ret og dermed heller ikke indgår i den følgende opgørelse.¹

I alle opgørelser skelnes mellem, om hændelser har fundet sted i andet halvår 2010 eller første halv-
år 2011. Det sker med henblik på bl.a. at anskueliggøre, at der, for så vidt angår strafferetlige afgø-
relser, vil være et relativt lavt antal det første halve år efter sænkelsen af den kriminelle lavalder,
idet såvel gerningstidspunktet som afgørelsestidspunktet skal ligge inden for samme halvår. Det
samme er ikke tilfældet for første halvår 2011, hvorfor det må antages, at det giver et mere korrekt
billede af antallet af strafferetlige afgørelser.

1. Fældende afgørelser

Tabel 1 viser antallet af strafferetlige afgørelser vedrørende de unge, der var 14 år på gerningstids-
punktet.² Det fremgår, at det i alt drejer sig om 775 fældende strafferetlige afgørelser, hvoraf langt
de fleste er truffet i første halvår 2011. Det illustrerer, at det første halve år efter sænkelsen af den
kriminelle lavalder giver et skævt billede af omfanget af strafferetlige afgørelser.

Godt to tredjedele af afgørelserne angår ejendomsforbrydelser, heraf langt de fleste er butikstyveri-
er, idet 42 pct. af samtlige sager vedrører butikstyveri. Af de øvrige ejendomsforbrydelser er den
største gruppe hærværk, efterfulgt af brugstyveri af knallert, cykel m.v. (men ikke biler), røveri,
andre tyverier og indbrud.

¹ Visse færdselslovovertrædelser registreres dog uanset bødens størrelse.

² I tre tilfælde er dømt 15 år på gerningstidspunktet for hovedsigtelser, men 14 år på gerningstidspunktet for en eller
flere af bisigtelserne. Disse tre sager er ikke inkluderet i analyserne. Dertil kommer to sager, der er under anke, således
at det er afgørelsen i første instans, der er inkluderet i tabellen.

Af de seks seksualforbrydelser angår de tre blufærdighedskrænkelser, mens to angår seksualforbrydelse mod nogen under 15, men over 12 år, og den sidste seksualforbrydelse mod nogen under 12 år.

Tabel 1. Afgørelser fordelt efter kriminalitetens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
<i>Seksuualforbrydelser i alt</i>	1	5	6
<i>Vold i alt</i>	19	88	107
<i>heraf § 244</i>	14	69	83
- § 245	1	3	4
- § 119	3	12	15
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	155	377	532
<i>heraf indbrudstyveri</i>	8	16	24
- butikstyveri	103	220	323
- andre tyverier	7	24	31
- brugstyveri af knallert, cykel mv.	12	21	33
- røveri	5	22	27
- hærværk	13	28	41
<i>Andre straffelovsovertrædelser</i>	2	7	9
Straffelovsafgørelser i alt	177	477	654
<i>Særlove i alt</i>	53	68	121
<i>heraf lov om euf. stoffer</i>	5	14	19
- våbenloven	5	5	10
- færdselsloven	39	44	83
I alt	230	545	775

Langt de fleste af voldssagerne angår den simple vold, § 244, og størsteparten af de resterende sager angår vold eller trusler om vold mod nogen i offentlig tjeneste, § 119. Kun fire sager vedrører alvorligere vold.

De ni sager under 'andre straffelovsovertrædelser' angår i ét tilfælde falsk anklage, i to tilfælde falsk anmeldelse, i ét tilfælde fornærmelig tiltale af offentlig myndighed, i tre tilfælde husfredskrænkelser og i to tilfælde uberettiget adgang til edb-oplysninger. Særlovsovertrædelserne vedrører primært lov om euforiserende stoffer, våbenloven og færdselsloven. Ingen færdselslovssager angår spirituskørsel og lignende.

Af tabel 2 fremgår arten af de straffe, som de unge er idømt. Der er i langt de fleste tilfælde tale om en bøde, idet 80 pct. af sagerne i 2010 og 67 pct. af sagerne i 2011 er afgjort med bøde. I 132 sager er der idømt en betinget dom, heraf fire med vilkår om samfundstjeneste. Der er idømt ni ungdoms-sanktioner og syv ubetingede domme – heraf fem delvist betingede. I 40 tilfælde består afgørelsen af en advarsel, mens 11 sager er resulteret i et tiltalefrafald med vilkår og 25 sager i et tiltalefrafald uden vilkår. Endelig er der i ét enkelt tilfælde idømt en foranstaltningsdom.

Tabel 2. Afgørelser fordelt efter afgørelsens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
Ubetinget dom	2	5	7
Ungdomssanktion	2	7	9
Betinget dom med vilkår om samfundstjeneste	1	3	4
Betinget dom	16	112	128
Bøde	184	366	550
Advarsel	14	26	40
Tiltalefrafald med vilkår	4	7	11
Tiltalefrafald uden vilkår	7	18	25
Foranstaltningsdom	0	1	1
I alt	230	545	775

Længden af de ubetingede domme eller den ubetingede del af delvis ubetingede domme fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Ubetingede frihedsstraffe fordelt efter længde.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
30 dage	1	1	2
90 dage	1	1	2
150 dage	0	3	3
I alt	2	5	7

I to tilfælde er strafflængden på én måned og i andre to på tre måneder. I de sidste tre tilfælde er strafflængden på fem måneder.

2. Sigtelser

Antallet af tilfælde, hvor en 14-årig er blevet sigtet for en forbrydelse, fremgår af tabel 4. Opgørelsen omfatter også sigtelser, der ikke fører til en fældende afgørelse. Det er en af grundene til, at der forekommer betydeligt flere sigtelser end afgørelser. En anden er, at en afgørelse kan angå et sagskompleks og omfatte en række bisigtelser.

I løbet af den undersøgte etårige periode forekommer der 2.301 sigtelser. 69 pct. af sigtelserne angår ejendomsforbrydelser, mens 26 pct. angår butikstyveri.

Af de 41 sigtelser for seksualforbrydelser vedrører de ti voldtægt og 21 blufærdighedskrænkelser. Af de ti sigtelser for voldtægt er der endnu ikke truffet afgørelse for fire af dem, mens påtalen er opgivet tre tilfælde. De øvrige tre sigtelser vedrører samme person, som er idømt en delvis betinget dom i andet halvår af 2011.

Langt de fleste af voldssagerne angår den simple vold, § 244, og de resterende tilfælde angår primært vold eller trusler om vold mod nogen i offentlig tjeneste, § 119, samt trusler. 18 sigtelser vedrører alvorligere vold.

Tabel 4. Sigtelser fordelt efter kriminalitetens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
<i>Seksualforbrydelser i alt</i>	16	25	41
<i>heraf voldtægt</i>	4	6	10
<i>Vold i alt</i>	116	142	258
<i>heraf § 244</i>	78	85	163
- § 245	7	11	18
- § 119	15	19	34
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	791	788	1579
<i>heraf indbrudstyveri</i>	65	80	145
- butikstyveri	350	240	590
- brugstyveri af knallert, cykel mv.	56	84	140
- røveri	39	58	97
- hærværk	117	97	214
<i>Andre straffelovsovertrædelser</i>	15	22	37
Straffelovsafgørelser i alt	938	977	1915
<i>Særlove i alt</i>	197	189	386
<i>heraf lov om euf. stoffer</i>	15	29	44
- våbenloven	26	26	52
- færdselsloven	147	116	263
I alt	1135	1166	2301

De 37 sager under 'andre straffelovsovertrædelser' angår primært falsk anklage eller anmeldelse, fornærmelig tiltale af offentlig myndighed eller polititjenestemand samt husfredskrænkelser. Særlovsovertrædelserne vedrører primært lov om euforiserende stoffer, våbenloven og færdselsloven. Tre af færdselslovssager angår spirituskørsel og lignende.

3. Varetægtsfængslinger

I 27 tilfælde har en person, som var 14 år på gerningstidspunktet, været varetægtsfængslet. I ét enkelt tilfælde var personen fyldt 15 år på tidspunktet for varetægtsfængslingens start, mens varetægtsarrestanterne i de øvrige tilfælde var 14 år på det tidspunkt. I 24 af de 27 varetægtsfængslinger foregik det i surrogat, mens varetægtsfængslingen i de øvrige tre tilfælde har været både i surrogat og arresthus.

Længden af varetægtsfængslingerne fremgår af tabel 5. Sagerne er fordelt på henholdsvis andet halvår af 2010 og første halvår af 2011 efter tidspunktet for varetægtsfængslingens start. I to tilfælde er varetægtsfængslingen endnu ikke afsluttet. Disse to varetægtsfængslinger, som begge er påbegyndt i første halvår af 2011, indgår derfor ikke i tabellen.

Tabel 5. Varetægtsfængslinger fordelt efter længde.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
Til og med 2 uger	1	1	2
Mere end 2-4 uger	3	5	8
Mere end 4-6 uger	1	0	1
Mere end 6-8 uger	1	2	3
Mere end 8-10 uger	0	4	4
Over 10 uger	3	4	7
I alt	9	16	25

De 25 varetægtsfængslinger har i gennemsnit varet godt otte uger. Den korteste har varet ni dage, mens den længste har varet seks en halv måned. Sidstnævnte varetægtsfængsling er efterfulgt af en foranstaltningsdom.

Esben Haugland

Fra: Esben Haugland
Sendt: 15. november 2011 11:45
Til: 'IGA@ankl.dk'
Emne: Kriminel lavalder

Kære Ingeborg

Er der nyt om jeres ordre til anklagemyndigheden vedrørende sager mod 14-årige?

Med venlig hilsen

Esben Haugland
Fuldmægtig

JUSTITSMINISTERIET

Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8777
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Gade, Ingeborg [IGA@ankl.dk]
Sendt: 17. november 2011 13:30
Til: Esben Haugland
Emne: VS: Håndtering af verserende og ikke fuldbyrdede sager mod personer, der var 14 år på gerningstidspunktet
Vedhæftede filer: Håndtering af verserende sager mod personer under 15 år.doc;
Lovforslag om at hæve den kriminelle lavalder.pdf

Kære Esben

Som aftalt vor mail af d.d. om behandlingen af u 15 sager.

mvh
Ingeborg

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: RAD FP POLPAI Sikker

Sendt: 17. november 2011 13:22

Til: 'eca001@politi.dk'; 'kch011@politi.dk'; 'tfo003@politi.dk'; 'jil001@politi.dk'; 'jka001@politi.dk'; 'ali002@politi.dk'; 'pbl001@politi.dk'; 'jmm002@politi.dk'; 'pmn001@politi.dk'; 'jvr001@politi.dk'; 'jre006@politi.dk'; Dyrberg, Bitte; Nilas, Lise-Lotte; Ulrich, Gyrithe Trautner; Reckendorff, Jan; Jørgensen, Peter Brøndt; Hansen, Michael Møller

Cc: Carsten Egeberg Christensen; Søren Gade; Ulla Greibe; Henriette Rosenborg Hansen; Helle Kyndesen; Claus Henrik Larsen; Benthe Pedersen Lund; Arne Stevns; 'mth008@politi.dk'; Steen Silberg Thomsen; Karin Thostrup; Sørensen, Jørgen Steen; Kåre Skjæveland

Emne: Håndtering af verserende og ikke fuldbyrdede sager mod personer, der var 14 år på gerningstidspunktet

Kære alle

Som vedhæftet fil sendes Rigsadvokatens brev af dags dato vedrørende håndtering af verserende og ikke fuldbyrdede sager mod personer, der var 14 år på gerningstidspunktet.

Bemærk afsnit 3, hvor der anmodes om oplysning om, hvorvidt der ved embedet er unge, som var 14 år på gerningstidspunktet, og som pt. er varetægtsfængslet.

Udkast til lovforslag om at hæve den kriminelle lavalder til 15 år er tillige vedhæftet.

<<Håndtering af verserende sager mod personer under 15 år.doc>> <<Lovforslag om at hæve den kriminelle lavalder.pdf>>

Med venlig hilsen

Mette Hansen

Rigsadvokaten

Frederiksholms Kanal 16

1220 København K

Direkte tlf. 3342 6794

E-mail: mhn@ankl.dk

Til samtlige politidirektører og de regionale statsadvokater

DATO 17. november 2011

JOURNAL NR.

RA-2011-601-0013

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: PLN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

1. Udkast til lovforslag om at hæve den kriminelle lavalder til 15 år

Justitsministeriet har ved mail af 4. november 2011 udsendt høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om ændring af færdselsloven (Kriminel lavalder). Udkastet er vedhæftet til orientering.

Ifølge udkastet til lovforslag skal den kriminelle lavalder hæves fra 14 til 15 år. Det foreslås, at ændringen træder i kraft den 1. marts 2012.

Den foreslåede ændring vil ifølge udkastet medføre, at gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, og hvis straffesag ikke er endeligt pådømt den 1. marts 2012, ikke kan straffes, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Herudover følger det af straffelovens § 3, stk. 2, at allerede idømte, men endnu ikke fuldbyrdede straffe vedrørende den nævnte gruppe ikke skal fuldbyrdes.

Det betyder bl.a., at endnu ikke betalte bøder for forhold begået af en 14-årig i givet fald bortfalder den 1. marts 2012, ligesom personer, som den 1. marts 2012 afsoner en frihedsstraf for et sådant forhold, skal løslades. Tilsvarende vil en ungdomssanktion for forhold begået af en 14-årig skulle afbrydes.

Betingede domme vedrørende forhold begået af en 14-årig vil ikke skulle fuldbyrdes, selvom gerningsmanden skulle begå ny kriminalitet.

Det forudsættes endvidere i udkastet, at vilkår fastsat i forbindelse med eksempelvis betingede domme eller tiltalefrafald bortfalder.

Endelig fremgår det af udkastet, at anklagemyndigheden vil underrette de sociale myndigheder om unge, der ikke længere vil skulle afsone en idømt frihedsstraf eller vil skulle overholde fastsatte vilkår om f.eks. behandling eller foranstaltninger efter serviceloven mv., så de sociale myndigheder i tide vil kunne iværksætte de nødvendige socialretlige foranstaltninger (anbringelse mv.).

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at rigsadvokaturen i øjeblikket er ved at få trukket lister over sager vedrørende unge, der var 14 år på gerningstidspunktet. Listerne, der vil indeholde oplysninger om bl.a. den unges cpr.nr. og sagens j.nr., vil blive sendt til de relevante politikredse med henblik på, at kredsen kan foretage den fornødne underretning i sagerne. Rigsadvokaten vil sammen med listerne fremsende et standardkoncept, som politikredsene kan anvende i forbindelse med underretningen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Der henvises i øvrigt i det hele til afsnit 3.3. i de almindelige bemærkninger i udkastet til lovforslag.

2. Håndtering af verserende og ikke fuldbyrdede sager

Udkastet til lovforslag giver efter Rigsadvokatens opfattelse anledning til at overveje, hvorledes politiet og anklagemyndigheden skal forholde sig i relation til verserende eller endnu ikke fuldbyrdede sager vedrørende unge, der var 14 år på gerningstidspunktet.

Det bemærkes i den forbindelse, at Rigsadvokaten er bekendt med en nylig sag fra Retten i Glostrup vedrørende en 14-årig, der var tiltalt for brugstyveri af en knallert. Anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om bødestraf. Retten tilkendegav i den forbindelse, at sagen ikke vil blive afgjort på nuværende tidspunkt, idet sagen afventer et lovforslag, som regeringen har varslet vil blive fremsat, hvori aldersgrænsen i straffelovens § 15 forventes at blive hævet til 15 år. Retten anførte endvidere, at det i den forbindelse må forventes, at der indføres en overgangsbestemmelse, der angiver, hvordan sager, der endnu ikke er afgjort, skal behandles. Anklageren tilbagekaldte herefter sagen.

Efter Rigsadvokatens opfattelse er det forventeligt, at også andre retter vil anlægge en tilsvarende linje frem til, at lovændringen i givet fald træder i kraft. Hertil kommer, at der skal ske frifindelse i sager – herunder ankesager – mod personer, der var 14 år på gerningstidspunktet, når hovedforhandling i sagen finder sted efter lovændringens ikrafttræden.

På den baggrund bør anklagemyndigheden efter Rigsadvokatens opfattelse bl.a. ud fra en ressourcemæssig betragtning være meget tilbageholdende med at træffe afgørelse om tiltalerejsning mv. i sager, hvor den unge var 14 år på gerningstidspunktet.

I sager, hvor der alligevel måtte opstå spørgsmål om tiltalerejsning mv., skal jeg anmode om, at sagen forelægges for Rigsadvokaten.

Det er endvidere Rigsadvokatens opfattelse, at sager vedrørende unge, der var 14 år på gerningstidspunktet, indtil videre skal behandles efter følgende retningslinjer:

RIGSADVOKATEN

Anmeldelse og efterforskning

Såfremt politiet modtager en anmeldelse om eller på anden måde bliver bekendt med et strafbart forhold begået af en ung, der var 14 år på gerningstidspunktet, skal politiet optage anmeldelse på sædvanligvis vis.

SIDE 3

Politiet skal endvidere i fornødent omfang efterforske den pågældende sag, herunder afhøre vidner samt foretage andre relevante efterforskningsskridt.

Der skal endvidere fortsat ske underretning af de sociale myndigheder samt af den unges forældre i overensstemmelse med retningslinjerne i afsnit 3.1. og 3.2. i RM nr. 4/2007 om behandlingen af sager mod unge lovovertrædere.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at man bør være meget tilbageholdende med at begære den unge (surrogat)varetægtsfængslet for kriminalitet begået inden det fyldte 15. år.

Tiltalerejsning

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt ikke tage stilling til spørgsmålet om tiltalerejsning, selvom sagen er færdigefterforsket, herunder sende sagen til retten eller søge den afgjort ved bødeforelæg. Der henvises til det ovenfor anførte vedrørende forelæggelse for Rigsadvokaten.

Der skal desuden heller ikke indhentes udtalelser fra de sociale myndigheder og/eller Kriminalforsorgen om den unges personlige forhold, jf. RM nr. 8/2007, afsnit 3.4.

Hvis den unge både har begået kriminalitet før og efter, at den pågældende er fyldt 15 år, kan der – uden forelæggelse for Rigsadvokaten – rejses tiltale for de forhold, som den unge har begået som 15-årig eller ældre.

Sager, som er berammet til hovedforhandling

Anklagemyndigheden bør som udgangspunkt begære sager, som er berammet til hovedforhandling inden den 1. marts 2012, udsat, indtil det er afklaret, hvorvidt den kriminelle lavalder ændres til 15 år.

I sager, hvor der alligevel måtte opstå spørgsmål om at gennemføre hovedforhandling, skal jeg anmode om, at sagen forelægges for Rigsadvokaten.

Såfremt der både er rejst tiltale for forhold, som den unge har begået som 14-årig og som 15-årig eller ældre, kan sagen – uden forelæggelse for Rigsadvokaten – gennemføres med hensyn til de forhold, hvor den unge var 15 år eller ældre på gerningstidspunktet. De øvrige forhold udskilles som udgangspunkt samtidig med, at den unge gøres bekendt med, at der ikke herved foreligger en bindende påtalebegrænsning.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Sager, som er endelig afgjort, men ikke fuldbyrdet

Sager, der er endeligt afgjorte men endnu ikke fuldbyrdede, skal behandles som hidtil.

3. Anmodning om oplysning om 14-årige, der pt. er varetægtsfængslet

Afslutningsvis skal jeg anmode om at få oplyst, om der ved embedet er unge, som var 14 år på gerningstidspunktet, og som pt. er varetægtsfængslede.

I bekræftende fald skal jeg anmode om at få oplyst:

- antallet af unge, der var 14 år på gerningstidspunktet, som er varetægtsfængslet,
- hvad de pågældende er sigtet for,
- hvor lang tid de pågældende har været varetægtsfængslet,
- om de pågældende er surrogatvaretægtsfængslet,
- og i medfør af hvilken bestemmelse de pågældende er varetægtsfængslet.

Jeg skal anmode om at modtage de ønskede oplysninger senest torsdag den 24. november 2011.

4. Eventuelle spørgsmål kan rettes til rigsadvokatassessor Pernille Langermann på tlf.nr. 33 42 67 18.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Esben Haugland

Fra: Langermann-Nielsen, Pernille [PLN@ankl.dk]
Sendt: 25. november 2011 13:47
Til: Esben Haugland
Cc: Gade, Ingeborg
Emne: VS: E-mail message from SCANNER - Kontorbetjente
Vedhæftede filer: SCANNER -11112513470.pdf

Kære Esben

Her er som lovet Østre Landsrets kendelse af 23. november 2011.

vh Pernille

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Scanner_kontorbetjente@ankl.dk
[\[mailto:Scanner_kontorbetjente@ankl.dk\]](mailto:Scanner_kontorbetjente@ankl.dk)
Sendt: 25. november 2011 14:47
Til: Langermann-Nielsen, Pernille
Emne: E-mail message from SCANNER - Kontorbetjente

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

K E N D E L S E
Lukkede døre

Afsagt den 23. november 2011 af Østre Landsrets 22. afdeling
(landsdommerne Niels Boesen, Jens Kruse Mikkelsen og Lone Bach Nielsen (kst.)).

22. afd. kære nr.
Anklagemyndigheden

mod *Sigtede*
(cpr.nr. 030497-
(advokat Rolf Lindgård Gregersen, besk.)

Sigtede, der har været frihedsberøvet fra den 2. november 2011, og som sigtes for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, og § 123, har ved kærskrift af 21. november 2011 kært Københavns Byrets kendelse af 16. november 2011 (SS 90-24552/2011) om fortsat varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 og 3, til den 30. november 2011.

Forsvarerens kærskrift af 21. november 2011 er vedlagt en udtalelse af 17. november 2011 fra socialrådgiver Anja Klausen, Københavns Kommune, Børnefamiliecenter Nørrebro.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten er enig med byretten i, at betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 og 3, er opfyldt.

Landsretten finder imidlertid efter de foreliggende oplysninger om lovovertrædelsernes karakter, tiltaltes personlige forhold og indholdet af det lovudkast om forhøjelse af den kriminelle lavalder, som Justitsministeriet har sendt i høring den 4. november 2011 - hvorefter gemingsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, og hvis straffesag ikke er endeligt pådømt inden den 1. marts 2012, ikke kan straffes, og at allerede idømte, men endnu ikke fuldbyrdede straffe vedrørende de nævnte personer, ikke skal fuldbyrdes efter denne dato - at fortsat varetægtsfængsling vil stå i misforhold til den herved forvalgte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3, hvorfor

bestemmes:

Sigtede løslædes.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 23. november 2011

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 30. november 2011

JOURNAL NR.

RA-2011-601-0013

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: PLN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 4. november 2011 (Sagsnr. 2011-731-0012) har Justitsministeriet fremsendt udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om ændring af færdselsloven (Kriminal lavalder) med anmodning om en udtalelse.

Udkastet til lovforslag giver anledning til følgende bemærkninger:

Det fremgår af udkastet til lovforslag, at hvis den kriminelle lavalder ændres, vil allerede idømte – men endnu ikke fuldbyrdede – straffe vedrørende gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, ikke skulle fuldbyrdes, jf. straffelovens § 3, stk. 2.

Det fremgår endvidere af udkastet, at oplysninger, der i dag fremgår af Kriminalregisteret vedrørende kriminalitet begået af personer, som på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, ikke længere vil blive medtaget på forskellige typer af straffeattester, hvis lovforslaget vedtages.

Der ses i den forbindelse ikke i udkastet til lovforslag at være taget stilling til spørgsmålet om håndteringen af de afgørelser, hvor den unge ved samme afgørelse er dømt for flere forhold, og hvor den pågældende på gerningstidspunktet for nogle af forholdene var 14 år og for andre af forholdene var ældre end 14 år.

For at undgå tvivl om, hvorledes sådanne afgørelser skal håndteres, finder jeg, at der også bør tages stilling til disse situationer i bemærkningerne til lovforslaget.

Jeg antager i øvrigt, at erstatningskrav, som retten har taget stilling til, samt afgørelser om konfiskation mv., som følger af afgørelser vedrørende unge, der ikke var fyldt 15 år på gerningstidspunktet, ikke berøres af lovændringen, hvis lovforslaget vedtages. Det kunne overvejes udtrykkeligt at angive dette i lovforslagets bemærkninger.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at Rigsadvokaten ved brev af 17. november 2011 orienterede samtlige politidirektører og regionale statsadvokater om udkastet til lovforslag, ligesom Rigsadvokaten ved brevet fastsatte retningslinjer for anklagemyndighedens håndtering af verserende og ikke fuldbyrdede sager vedrørende unge, der ikke var fyldt 15 år på gerningstidspunktet. Kopi af mit brev af 17. november 2011 vedlægges til orientering.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Med venlig hilsen

Jens Røn

Til samtlige politidirektører og de regionale statsadvokater

DATO 17. november 2011

JOURNAL NR.

RA-2011-601-0013

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: PLN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

1. Udkast til lovforslag om at hæve den kriminelle lavalder til 15 år

Justitsministeriet har ved mail af 4. november 2011 udsendt høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om ændring af færdselsloven (Kriminel lavalder). Udkastet er vedhæftet til orientering.

Ifølge udkastet til lovforslag skal den kriminelle lavalder hæves fra 14 til 15 år. Det foreslås, at ændringen træder i kraft den 1. marts 2012.

Den foreslåede ændring vil ifølge udkastet medføre, at gerningsmænd, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, og hvis straffesag ikke er endeligt pådømt den 1. marts 2012, ikke kan straffes, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Herudover følger det af straffelovens § 3, stk. 2, at allerede idømte, men endnu ikke fuldbyrdede straffe vedrørende den nævnte gruppe ikke skal fuldbyrdes.

Det betyder bl.a., at endnu ikke betalte bøder for forhold begået af en 14-årig i givet fald bortfalder den 1. marts 2012, ligesom personer, som den 1. marts 2012 afsoner en frihedsstraf for et sådant forhold, skal løslades. Tilsvarende vil en ungdomssanktion for forhold begået af en 14-årig skulle afbrydes.

Betingede domme vedrørende forhold begået af en 14-årig vil ikke skulle fuldbyrdes, selvom gerningsmanden skulle begå ny kriminalitet.

Det forudsættes endvidere i udkastet, at vilkår fastsat i forbindelse med eksempelvis betingede domme eller tiltalefrafald bortfalder.

Endelig fremgår det af udkastet, at anklagemyndigheden vil underrette de sociale myndigheder om unge, der ikke længere vil skulle afsone en idømt frihedsstraf eller vil skulle overholde fastsatte vilkår om f.eks. behandling eller foranstaltninger efter serviceloven mv., så de sociale myndigheder i tide vil kunne iværksætte de nødvendige socialretlige foranstaltninger (anbringelse mv.).

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at rigsadvokaturen i øjeblikket er ved at få trukket lister over sager vedrørende unge, der var 14 år på gerningstidspunktet. Listerne, der vil indeholde oplysninger om bl.a. den unges cpr.nr. og sagens j.nr., vil blive sendt til de relevante politikredse med henblik på, at kredsen kan foretage den fornødne underretning i sagerne. Rigsadvokaten vil sammen med listerne fremsende et standardkoncept, som politikredsene kan anvende i forbindelse med underretningen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Der henvises i øvrigt i det hele til afsnit 3.3. i de almindelige bemærkninger i udkastet til lovforslag.

2. Håndtering af verserende og ikke fuldbyrdede sager

Udkastet til lovforslag giver efter Rigsadvokatens opfattelse anledning til at overveje, hvorledes politiet og anklagemyndigheden skal forholde sig i relation til verserende eller endnu ikke fuldbyrdede sager vedrørende unge, der var 14 år på gerningstidspunktet.

Det bemærkes i den forbindelse, at Rigsadvokaten er bekendt med en nylig sag fra Retten i Glostrup vedrørende en 14-årig, der var tiltalt for brugstyveri af en knallert. Anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om bødestraf. Retten tilkendegav i den forbindelse, at sagen ikke vil blive afgjort på nuværende tidspunkt, idet sagen afventer et lovforslag, som regeringen har varslet vil blive fremsat, hvori aldersgrænsen i straffelovens § 15 forventes at blive hævet til 15 år. Retten anførte endvidere, at det i den forbindelse må forventes, at der indføres en overgangsbestemmelse, der angiver, hvordan sager, der endnu ikke er afgjort, skal behandles. Anklageren tilbagekaldte herefter sagen.

Efter Rigsadvokatens opfattelse er det forventeligt, at også andre retter vil anlægge en tilsvarende linje frem til, at lovændringen i givet fald træder i kraft. Hertil kommer, at der skal ske frifindelse i sager – herunder ankesager – mod personer, der var 14 år på gerningstidspunktet, når hovedforhandling i sagen finder sted efter lovændringens ikrafttræden.

På den baggrund bør anklagemyndigheden efter Rigsadvokatens opfattelse bl.a. ud fra en ressourcemæssig betragtning være meget tilbageholdende med at træffe afgørelse om tiltalerejsning mv. i sager, hvor den unge var 14 år på gerningstidspunktet.

I sager, hvor der alligevel måtte opstå spørgsmål om tiltalerejsning mv., skal jeg anmode om, at sagen forelægges for Rigsadvokaten.

Det er endvidere Rigsadvokatens opfattelse, at sager vedrørende unge, der var 14 år på gerningstidspunktet, indtil videre skal behandles efter følgende retningslinjer:

RIGSADVOKATEN

Anmeldelse og efterforskning

Såfremt politiet modtager en anmeldelse om eller på anden måde bliver bekendt med et strafbart forhold begået af en ung, der var 14 år på gerningstidspunktet, skal politiet optage anmeldelse på sædvanligvis vis.

SIDE 3

Politiet skal endvidere i fornødent omfang efterforske den pågældende sag, herunder afhøre vidner samt foretage andre relevante efterforskningsskridt.

Der skal endvidere fortsat ske underretning af de sociale myndigheder samt af den unges forældre i overensstemmelse med retningslinjerne i afsnit 3.1. og 3.2. i RM nr. 4/2007 om behandlingen af sager mod unge lovovertrædere.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at man bør være meget tilbageholdende med at begære den unge (surrogat)varetægtsfængslet for kriminalitet begået inden det fyldte 15. år.

Tiltalerejsning

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt ikke tage stilling til spørgsmålet om tiltalerejsning, selvom sagen er færdigefterforsket, herunder sende sagen til retten eller søge den afgjort ved bødeforelæg. Der henvises til det ovenfor anførte vedrørende forelæggelse for Rigsadvokaten.

Der skal desuden heller ikke indhentes udtalelser fra de sociale myndigheder og/eller Kriminalforsorgen om den unges personlige forhold, jf. RM nr. 8/2007, afsnit 3.4.

Hvis den unge både har begået kriminalitet før og efter, at den pågældende er fyldt 15 år, kan der – uden forelæggelse for Rigsadvokaten – rejses tiltale for de forhold, som den unge har begået som 15-årig eller ældre.

Sager, som er berammet til hovedforhandling

Anklagemyndigheden bør som udgangspunkt begære sager, som er berammet til hovedforhandling inden den 1. marts 2012, udsat, indtil det er afklaret, hvorvidt den kriminelle lavalder ændres til 15 år.

I sager, hvor der alligevel måtte opstå spørgsmål om at gennemføre hovedforhandling, skal jeg anmode om, at sagen forelægges for Rigsadvokaten.

Såfremt der både er rejst tiltale for forhold, som den unge har begået som 14-årig og som 15-årig eller ældre, kan sagen – uden forelæggelse for Rigsadvokaten – gennemføres med hensyn til de forhold, hvor den unge var 15 år eller ældre på gerningstidspunktet. De øvrige forhold udskilles som udgangspunkt samtidig med, at den unge gøres bekendt med, at der ikke herved foreligger en bindende påtalebegrænsning.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Sager, som er endelig afgjort, men ikke fuldbyrdet

Sager, der er endeligt afgjorte men endnu ikke fuldbyrdede, skal behandles som hidtil.

3. Anmodning om oplysning om 14-årige, der pt. er varetægtsfængslet

Afslutningsvis skal jeg anmode om at få oplyst, om der ved embedet er unge, som var 14 år på gerningstidspunktet, og som pt. er varetægtsfængslede.

I bekræftende fald skal jeg anmode om at få oplyst:

- antallet af unge, der var 14 år på gerningstidspunktet, som er varetægtsfængslet,
- hvad de pågældende er sigtet for,
- hvor lang tid de pågældende har været varetægtsfængslet,
- om de pågældende er surrogatvaretægtsfængslet,
- og i medfør af hvilken bestemmelse de pågældende er varetægtsfængslet.

Jeg skal anmode om at modtage de ønskede oplysninger senest torsdag den 24. november 2011.

4. Eventuelle spørgsmål kan rettes til rigsadvokatassessor Pernille Langermann på tlf.nr. 33 42 67 18.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Fra: Esben Haugland
Sendt: 5. december 2011 12:23
Til: 'IGA@ankl.dk'; 'ebi001@politi.dk'; Vibeke Greve (101vig); 'Dan Holmgreen'
Emne: Lovforslaget om den kriminelle lavalder

Kære Ingeborg, Elsebeth, Vibeke og Dan

Som opfølgning på vores interne høring vedrørende lovforslaget om den kriminelle lavalder kan jeg oplyse, at vi – navnlig af hensyn til de relevante personer, som i dag afsoner – forventer at ændre ikrafttrædelsestidspunktet fra den 1. marts 2012 til dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende (med en fremsættelse den 14. december vil en ikrafttrædelse således nok ligge i starten af februar).

Jeg giver besked, når det ligger fast.

Med venlig hilsen

Esben Haugland
Fuldmægtig

Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8777
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk